

in Zion; en daarom, waar Christus ontvangen wordt, daar worden ook zoo wel Zijne bevelen als Zijne beloften aangenomen. Een koningrijk zonder wetten is even zulk eene groote ongerijmdheid, — als een koning zonder onderdanen. Daar is zoo wel een gehoorzamen, als een gelooven van het Evangelie; zoo wel een-ontvangen van den Heere als Heerscher, als een Zaligmaker om te behouden. De dauw en de regen; die de aarde bevochtigen, doen haar ook vruchtbaar zijn, en de zelfde genade is het, die de zonden vergeeft en overwint.

Dit is dan dat onbewegelijk Koningrijk. *Wij* mogen bewegelijk zijn en geschikt worden; maar dat is geene beweging van het Koningrijk. Vooronderstel, dat gij al uw geld hadt uitstaan in eene wisselbank, en eenigzins bekommerd waart, of de bank wel zeker genoeg was; maar zouden dan uwe vreezen de bank onvermogende maken, om te betalen? Wel neen, immers; even min als uw betrouwen op haar ze zeker maakt. Zoo ook in de genade. Gij moogt vreezen, twifelen en beducht zijn; maar daarom blijft het Koningrijk hetzelfde. Twijfelmoedigheid en ongeloovigheid veranderen de waarheden niet. Indien God een werk der genade in uwe ziel wrochtte, dan is het daar; en indien Hij u geloof, hoop en liefde gaf, dan heeft Hij u deze genade gaven des Heiligen Geestes gegeven. Deze zijn beslissende wezenlijkheden. Wat ik ook vreeze, of wat ik ook gevoele, zij worden daar door niet veranderd. De ziel moge in het donker verkeerren, de liefde verkouden, en de dingen Gods uit het oog verliezen, maar evenwel zijn zij daar. Want indien ik, op eenigen afstand zijnde, naar de St. Paul zie, maar door de veelvuldige rook en damp verhinderd word, die te aanschouwen, zoo wordt dat grootsche gebouw door mijn *niet* zien niet weggenomen. Laat de zon slechts door de nevelen breken, en ik aanschouw dadelijk den koepel met al zijne edele gedeelten. Hlzo ook, wanneer de Heere ooit iets goeds aan uwe ziel deed, hetzij veel of weinig, — indien Hij u gaf een greintje genade, in u opwekte een straaltje van hope, of in u uitstortte eene straal liefde, — het Koningrijk is dáár; uw oog moge verdonkerd zijn, nevelen en dampen mogen u het gezigt benemen, maar wanneer de zon schijnt, zal het in al derzelver wezen en schoonheid uitkomen en glinsteren.

IV.

Doch laat ons in de vierde plaats zien den *weg, in welken dit Koningrijk wordt vastgehouden*.* Daar is een *vasthouden* aan de genade, gelijk de Heere spreekt tot de gemeente te Filadelfia: „houd dat gij hebt, opdat niemand uwe kroon

neme." „Behoudt het goede," zegt de Apostel. „Indien wij maar de vrijmoedigheid en den roem der hoop *vasthouden* tot het eind;" Zoo ook hier: „laat ons de genade *vasthouden*." *Waarom?* Omdat, indien wij genade hebben, en ofschoon wij een onbeweglijk Koningrijk ontvangen hebben, het nogtans menigwerf zal gebeuren, dat vele dingen zich er op toe leggen, die genade te beproeven en ze schijnbaar geheel zal wegnemen. Dezelfde genade dus, waardoor het Koningrijk ontvangen wordt, is noodzakelijk, om dat Koningrijk vast te houden. Dezelfde gunste Gods, die de gave mededeelde, is noodzakelijk om die gifte te houden; en dezelfde Gezegende Geest, die het Koningrijk in de ziel brengt, moet dat Koningrijk staande houden, hetwelk Hij heeft opgerigt. Hier is de verborgenheid, hier openbaren zich de beproevingen des geloofs. De ziel zegt: „heb ik Christus niet ontvangen? Was er geen tijd, eene gezegende tijd in mijne bevinding, dat Hij aan mij geopenbaard werd? Toen ontving ik Hem en nam Hem aan, als den Christus Gods. Ik gevoelde Hem dierbaar, en Hij was nabij en beminnelijk aan mijn hart. Maar nu is Hij henengegaan; Zijne tegenwoordigheid wordt niet genoten; de openbaringen Zijner liefde houdt Hij in." En nu, welk eene behoefte aan geloof, om te gelooven dat de Heere Zich *zelve* openbaarde! Het ongeloof zegt: „Het was alles bedrog." *Twijfelmoedige inwerkingen* zeggen: „Het was eene loutere aanporring van het *natuurlijk* verstand." Daar steken zich de twijfelingen mede in; vreezen beginnen te werken; mismoedigheden plagen de ziel; de satan beangst het gemoed, en het schijnt bijna geheel gedaan te zijn met haar. En wat behoeven wij nu? — Genade, en bijzonderlijk de genade des geloofs, om vast te houden, wat ontvangen werd. Dit is de strijd, het gevecht, de beproeving des geloofs. In het ontvangen is het geloof, als het ware, lijdelijk, maar in het vasthouden, dadelijk. Daar is geen beproeving van het geloof, in het aannemen wat God geeft; de beproeving is, om het gegevene vast te houden, wanneer zonde en satan dat uit de hand zoeken te wringen.

Daar zijn er, die nog al toestemmen, dat de genade *vrijmchtig* gegeven wordt, maar dat, wanneer zij eenmaal gegeven is, zij, als het ware, zich *zelve* onderhoudt. Doch Ik voor mij zal, wanneer ik eenen steen door zich *zelve* zie hangen in de lucht, dan zal ik ook gelooven, de zich *zelve* onderhoudende kracht der genade. Het geloof wordt in de Heilige Schrift gezegd, de „*werking* Gods te zijn;" en zij, die het bewaren, „*bewaren* het in de kracht Gods." Dezelfde genade, die het geloof gaf, moet ook het geloof staande houden. Dezelfde genade, die de hoop ingaf, moet de hoop onder-

houden. Dezelfde genade, die de liefde instortte, moet de liefde verwarmen in het hart. Alles is door genade, van het eerste tot het laatste, van het begin tot het einde. Verzocht de satan u nooit, om alles op te geven, uwe belijdenis te verlaten, de plaats uwer aanbidding vaarwel te zeggen, uwen naam, als lidmaat der kerk, te doen doorhalen (indien gij lid eener kerk zijt), en al uwe hoop weg te werpen? Maar waarom hebt gij dat alles niet gedaan? Gij zoudt het gedaan hebben, indien God u geene genade gegeven had, om de verzoeking te wederstaan. Zijt gij nooit verzocht, u maar in de zonden te dompelen? Is het u niet duizendmalen gebeurd, dat u werd tegengeworpen, dat er nooit iets in uwe ziel gedaan werd door de kracht van God? Wat heeft u zoo lang gehouden aan het Woord der getuigenis, aan den troon der genade, aan het hooren der waarheid, bij de belijdenis van den heiligen naam van Jezus? — Genade! Gelijk Paulus zegt: „Door de genade Gods, ben ik, die ik ben.” Wat is hier dus de voorname zaak? — Om te gelooven, in spijt van het ongeloof; te hoopen, in spijt van alle moedeloosheid; lief te hebben, in spijt van alle koudheid, ja zelfs vijandschap; te bidden, schoon geen antwoord bekomende; te hooren, schoon bijna geen zegen te ontvangen; de Heilige Schrift te onderzoeken, schoon gij daar schier geen troost voor u zelve in vindt. Hier is de beproeving des geloofs, steeds voort te gaan, verflaauwende noch haastende; en door de genade vast te houden datgene, hetwelk genade gegeven heeft.

V.

Maar beschouw nu nog eens *de vruchten en uitwerkselen*, welke uit dit alles voortvloeijen. Een kind van God kan niet altijd, ja zelfs niet dikwijls zijne eigene genade zien; hij kan haar zien in anderen en zij kunnen het in hem zien, maar hij schijnt er toe geneigd, om die der anderen spoediger voor echt aan te zien, dan de zijne. Van waar komt dit toch? — Het is, omdat er zoo veel in hem is, dat met de genade in tegenstand is; en als hij daarop ziet, zegt hij: „Kan ik genade hebben? Zoude ik dan zijn wat ik nu ben? Zou ik handelen, zoo als ik nu doe? Zou mijn hart dan zoo vleeschelijk en zinnelijk zijn? Zouden mijne lusten en driften dan zoo sterk zijn? Zouden mijne verzoeken zoo vermogende zijn, als ik genade had?” Om u hier dan, arme twijfelaars! te hulpe te komen, hebben wij zekere kenteekenon en bewijzen van de inwendig6 bezitting der genade noodig. Van twee wordt in het bijzonder hier gesproken: — „*eerbied en Goddelijke vrees.*” Vindt gij deze zuster-genadens niet in uw hart? Hebt

gij **geenen** eerbied jegens God? Wanneer gij tot Hem nadert in uw verborgen gebed, is er dan geen eerbied voor Zijne grootte Majesteit. Hier is een kenmerk van genade. Verwondde het nooit uw harte, wanneer gij den naam Gods hoordet lasteren en onteeren? Is de vermetelheid u eene zeer afschuwelijke en vreeselijke zonde? Zoudt gij niet liever, ik weet niet wat zijn, dan een huichelaar? Ziet en gevoelt gij de oneindige ongelijkheid en afstand tusschen u, een vuil en bezoedeld zondaar, en Hem, een rein' en heilig' Jehova?

En hebt gij *geene Goddelijke vrees*? Vrees van dien grooten God des Hemels te beledigen? Onderzoek en peil uw hart tot den bodem toe en zie eens, of er *geene Goddelijke vrees* in uwe ziel werkende is? Is er, na uwe afwijkingen en struikelingen, *geene boetvaardigheid, droefheid en berouw*? Dit zijn de vruchten der Goddelijke vreeze; en Gode welbehagelijk te dienen, is, Hem te dienen met eerbied, en wanneer Goddelijke vrees geoefend wordt. Indien gij een greintje heilige eerbied, een sprankje der Goddelijke vreeze bezit, dan zijt gij een Christen, een kind van God, een erfgenaam der heerlijkheid, en gij hebt een onbewegelijk Koningrijk ontvangen.

Maar gij zegt misschien, en ik zeg het met u: „Gave God dat ik meer geestelijk en Hemelsch-gezind ware, en dat mijn hart meer gezet was op de' dingen, die boven zijn, waar Christus is, zittende ter regter hand Gods!” Welnu, deze dingen zijn zeer begeerlijk. Ik kan van mij zelve en velen uwer zeggen, dat wij deze dingen genoten en hare zoete wezenlijkheid gevoeld hebben. Maar wij zijn niet altijd daar. Wij hebben een- aardschgezind hart, een verdorven vleesch, hetwelk begeert tegen den Geest, zoo dat wij niet doen kunnen, hetgeen wij willen. En nogtsns met dit al kunnen er in een kind van God toch bewijzen en kenmerken van genade zijn. En spoor nu eens na — hetwelk ook in dezen mijn oogmerk was — het werk der genade, aan uwe ziel gewrocht, en zie, of daar *geene keten* is met deze onderscheidene schalmen. Eerst een *bewegen*; daarna een *wegnemen* — *veranderen*; vervolgens een *ontvangen*; dan een *vasthouden*, en eindelijk een *dienen* van God (uit Wien dit alles afdaalt) met eerbied en Goddelijke vrees — vijf dierbare schalmen en allen naauw te zamen vereenigd.

Zoo heerscht genade door gerechtigheid tot het eeuwige leven, en alles strekt zich uit en moet terug keeren tot het prijzen, eeren en verheerlijken van eenen Drieëenigen Jehovah.

HET LEVEN GEGEVEN TOT EENEN BUIT.

Leerrede over *Jer. 45 : 5.* **1) En zoudt, gij u groote dingen zoeken ? Zoek ze niet: Want zie, Ik breng een kwaad over alle vleesch; spreekt de Heere; maar Ik zal u uw leven tot eenen buit geven, in alle plaatsen, waar gij zult' henentrekken.**

Deze woorden werden door den profeet Jeremia tot Baruch den zoon van Nerija, gesproken, en wel onder bijzondere omstandigheden. Het was, namelijk, ten dien tijde, dat de Heere Zijn voornemen vervullen zou, om Zijn volk Juda in ballingschap te doen gaan; wanneer, naar Zijn regtvaardig oordeel, de Levietische offerdienst een tijd lang zou ophouden; de tempel zou worden vernietigd, en het volk uit zijne eigene staden land uitgeroeid en in het land van Assyriën overgebracht zou worden. Dit waren ongetwijfeld tijden van groote tijdelijke verdrukkingen. De tegenwoordigheid van het aanvallende leger zal met zich gevoerd hebben al die verwoestingen, welke de vreeselijke kastijding Gods bestendig bragten, en de regtvaardigen zoo wel als de Goddeloozen zullen gelijkelijk onder deze algemeene ellenden geleden hebben. Het zwaard, de pestilentie en hongersnood kwamen tegelijk over allen, over „dien, die zweert, gelijk dien, die den eed vrees.” (Pred. 9: 2). Maar aan het „overblijfsel, dat naar de verkiezing der genade was,” werden, boven den last der tijdelijke rampen, nog zware lasten van geestelijke verdrukkingen toegevoegd. De onderscheidene oordeelen Gods over het land waren zoo vele zichtbare blijken van Zijn heilig ongenoegen. En net schijnt dat de bevinding van Gods volk in die dagen, even gelijk was, als de algemeene duisternis. De donkere lage wolk, die over Jeruzalem hing, wierp hare schaduw over de zielen der geloovigen. Dus zien wij eene zamenhechting tusschen Jeremia's bevinding in de Blaagliederen en de wereldlijke verdrukkingen van Juda; en dezelfde reden bestaat er voor den klaagtoon, dien Baruch uitstortte in de woorden, welke onzen tekst voorafgaan. en waarvan de Heere bijzondere kennis neemt: „Alzoo zegt de Heere, de God Israëls, van u, o Baruch ! Gij zegt: wee nu mi., want de HEDRE heeft droefenis tot mijne smart gedaan; ik ben moede van mijn zuchten, en vind geene rust.”

1) Naar de Engelsche Overzetting.

„Droefenis tot mijne smart gedaan :” — geestelijke beproevingen, toegevoegd tot tijdelijke beproevingen ; zielsverdrukkingen, gevolgd op natuurlijke verdrukkingen ; golven, roepende tot de golven, en lasten gehoopt op lasten ; al hetwelk zijnen geest zoo ter neder drukte, en ter neder sloeg, dat hij „moede was van zijn zuchten en geene rust kon vinden.” De HEERE zag ongetwijfeld iets in Baruch's harte, hetgeen hij zelf niet zag ; Hij zag dat zich daar een verborgen verlangen schuil hield naar dingen, welke God nooit beloofde aan Zijn volk te zullen geven. Zijne oogen drongen door den dikken sluier, die over Baruch's hart lag, en zagen door die onmatige begeertens, welke op den bodem werkten, en dat hij dingen op het oog had, die geheel onbestaanbaar waren met het voornemen Gods, met do gesteldheid der tijden, en met hetgeen wezenlijk heilzaam en voordeelig voor Zijne ziel was. En terwijl de Heere met Zijn allesdoordringend oog zag, wat er in het verborgen in de gebeeldhouwde kameren omging, gaat Hij zich geheel overeenkomstig de omstandigheden der zaak schikken, zeggende : „*En zoudt gij u groote dingen zoeken? zoek ze niet, Want zie, Ik breng een kwaad over alle vleesch, spreekt de HEERE ; maar Ik zal u Uw leven tot eenen buit geven, in alle plaatsen waar gij zult henen trekken.*”

Daar schijnt in het gemoed van Baruch eene verborgene hoop geweest te zijn, dat de Heere Juda van de aangekondigde oordeelen zoude sparen ; althans, hij scheen eene geheime verwachting te koesteren, dat hij -zelf daar niet ingewikkeld zou worden. Te midden van zijne droefenis en smart, zijne moedeloosheid en zuchten, was zijne *eergierigheid* binnen in hem niet gestorven ; en daar was een rusteloos oogmerk in dingen, welke gansch onbestaanbaar waren met de verdrukkingen, die het land zouden overkomen, en met zijn eigen karakter, als een profeet des HEEREN.

En wie onzer kan zich vrijpleiten, van niet schuldig te zijn aan eene evangelijke aantijging ?

In de overweging dezer woorden dan, zal ik zoo veel mogelijk van toepassing trachten te maken op een kind van God en eenige der inwendige werkingen van zijn hart gaan, beschrijven.

1. Het kwaad dan, dat zich schutl hield in Baruch's vleeschelijk gemoed, loert ook in het onze. Zijn hart was gelijk het mijne en het uwe, daar het van dezelfde *stoffe* geformeerd en uit dezelfde bedorvene bron is voortgesproten.

1. Aldus, ter zijden afgeleid door de krachtige werkingen zijner verdorvene natuur, alzoo zoeken wij dikwijls *grootte* dingen *tijdelijk*. Rijkdommen, wereldsche vertroostingën,

achting, eer, aanzien van **menschen**, bewondering en hoog-schatting **onze** medemenschen zijn de voorwerpen, die door de wereld het haastigste worden nagejaagd ; en voor zoo verre de kinderen Gods onder de invloeden van een wereldsch grondbeginsel verkeeren, haken zij in het verborgen naar dezelfde dingen.

Ook hangt deze eergierigheid niet af van eenigen staat of toestand des levens. Allen zijn daar meer of minder diep mede vergiftigd! tot dat Gods genade hen redt en verlost. De armste man in deze stad heeft eene verborgene begeerte in zijne ziel naar **groot**e dingen, en een geheim uitzien en aanspannen, om dezelve te verkrijgen. Maar de Heere heeft besloten, dat Zijn volk geene **groot**e dingen hebben zal. Hij heeft besloten verachting uit te gieten op al den hoogmoed der menschen. Daarom rijpt Hij al hunne verwachtingen in haar beginsel, verplettert hunne vleijende vooruitzigten en maakt hen, althans voor het grootste gedeelte, in deze wereld zelfs arm, behoeftig en veracht.

Het moge vreemd schijnen, maar evenwel heb ik bij bevinding geleerd, dat het waarheid is, dat zelfs zij, die de waarheid belijden en ten volle zijn overtuigd en waar geworden, dat zulk eene belijdenis hen haat en verachting berokkent, evenwel, bij tijden, in zich gevoelen de werkingen van eene verborgene eergierigheid, om zelfs geacht te zijn door hen, van wien zij, in hunnen opregten **gemoede**, weten, dat zij vijanden Gods en der waarheid zijn. Maar de Heere zal nooit Zijn dierbaar volk geacht en bewonderd doen zijn bij eene wereld, dood in zonden, of dood in de belijdenis. Gij zult van allen gehaat worden om **Mijns** naams wil." En "hoe béstaanbaar en opregtelijk hij moge handelen; hoe bekwaam hij ook moge zijn in alle dingen, overeenkomstig de bevelen des **Evangelie's** te wandelen, nogtans ieder een, die strijdt voor de **kracht** der levende **Godzaligheid**, en in het openbaar toont, dat hij den zin Christi heeft, zal verachting, haat en lastering ondervinden, niet alleen van eene Goddelijke wereld, maar ook door dezen, die hoog staan in eene belijdenis der Godsdienst, terwijl zij inwendig derzelve kracht verloochenen. De uitdrukkelijke getuigenis van God **Zelven** is, dat „allen, die Godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, zullen vervolgd worden." (2 Tim. 3 : 12). Derhalve kan niemand der ware navolgingen van Christus vervolgingen ontgaan. En zelfs met betrekking tot, wat men „goede vooruitzigten des levens" noemt, — wat aangaat de kinderen Gods, worden zij schier altijd verijdeld en verbroken. Welke ontwerpen of aanslagen des Heeren volk ook moge verzinnen, om **gelukkig** en voorspoedig te zijn in de wereld, slechts. zelden laat Hij hen in

hunne plannen voorspoedig zijn. Hij weet het maar -al te goed, tot welke gevolgen het leiden zal: — dat deze klimop rond een stam zoude kruipen, en den boom als het ware zou doen verstikken en smooeren. Hoe meer die wereldsche goederen aan wassen, des te meer wordt vaak het hart er op gezet, en hoe meer de genegenheden uitgaan en gevestigd zijn op de afgoden, des te meer is het hart afgetrokken van den Heere. Hij heeft voor hen eene betere stad bereid, dat is: eene Hemelsche, en daarom wil Hij niet, dat zij er eene beneden de wolken bouwen en stichten. Ik heb menigwerf gezegd, dat de zelfde bijl, welke mij in het geestelijke den eersten houw toebragt, ook al mijne aardsche vooruitzichten in het natuurlijke afsneed; en ofschoon de Heere, geheel boven mijne verwachting in Zijne Voorzienigheid voor mij gezorgd heeft, zoo geschiede het nogtans in eenen geheel anderen weg, dan ik mij, in mijne vorige uitzichten en natuurlijke verwachtingen, voorstelde.

2. Maar ook is er een zoeken naar groote dingen *in de Godsdienst*; en Gods volk geraakt dikwijls, vooral in de eerste tijden, aan het doolen, door in het Godsdienstige naar groote dingen te zoeken. Ik gebruik de uitdrukking *Godsdienstelijkerwijs* in tegenoverstelling van *geestelijkerwijs*; want daar is zoo veel *Godsdienst*, waarin niets geestelijks is. Daar zijn, bij voorbeeld, *gaven*, welke in geen deele het aanwezen van genade in hunne bezitters bewijzen; en voor zoo ver deze gaven dikwerf de bewondering uitlokken, zijn zij zeer *vermakelijk* voor het vleeschelijk gemoed. Velen van Gods volk zoeken voor zich zelve groote dingen langs dezen weg, en zij worden te leur gesteld en verdrietig wanneer zij hun onthouden worden. Zoo zijn sommigen der Christenen zeer begeerig naar de gave des gebeds, anderen staan naar een goed geheugen, weder anderen naar eene bekwaamheid in het spreken of schrijven. Het smart en kwelt hen, dat anderen voortreffelijker uitblinken in deze dingen, dan zij. Zoo zijn Evangeliedienaars dikwijls begeerig naar eene grootere gave in het prediken, eene klaardere uitspraak, eene rijkere voordragt en verscheidenheid van woorden, eenen treffender spreektrant, dan zij bezitten. En dit veel malen (gelijk de opmerkzame zien kan), beide in den dienaar en het volk, niet ter heerlijkheid Gods, maar ter verheerlijking van het schepsel; niet, opdat de groote Beginner en Voleinder des geloofs zou geprezen, maar opdat de 'hoogmoed, vervloekte hoogmoed zou begunstigd worden — opdat zij door de menschen bewonderd en geëerd worden. Deze gaven zijn ter stichting van de gemeente, vergelijkenderwijs- gesproken, maar aan weinigen gegund; en wanneer God ze Zijnen kinderen

mededeelt, neemt Hij gemeenlijk goede zorg, dat zij daarin niet zullen roemen. Indien een leeraar de gave der prediking heeft, dan gebeurt het wel eens, dat God Zijnen mond sluit, hem in het dorre en donkere laat wandelen, brengende voor zijne oogen zulk eenen digten sluijer, en zoo de geur en de kracht der waarheid voor zijne ziel verbergt, dat hij gevoeliglijk te belijden heeft: „ik tast naar den wand, gelijk de blinden, en, gelijk die geene oogen hebben, zoo tast ik.” Is hij een gemeen Christen, en heeft hij de gave des gebeds, waardoor hij verhoogd wordt, dan zal de Heere hem somtijds zoo gesloten houden voor het volk, en zijne gave zoo voor eenen tijd doen verdwijnen, dat hij eene overvloedige overtuiging bekomt, dat zelfs, al bezit hij die gave, de oefening derzelve niet van zijn bevel afhangt; maar dat ook gedachten, gewaarwordingen en woorden hem van tijd tot tijd moeten medegedeeld worden door den Vader der lichten. Of indien de Heere al zijnen mond niet sluit, zoo zal hij evenwel zulke krachtige verzoeking, zulke moedbenemende gewaarwordingen hebben, hij zal zoo aangerand worden met de vurige pijlen des satans, en zoo lang in twijfelingen en vreezen zinken, hij zal zoo weinig toegang tot den Heere vinden in zijne afzonderingen, en zoo weinig verborgene gemeenschap met Hem genieten, dat juist zijne gave eene zijner grootste beproevingen zal wezen, en hij zal misschien dikwijls zich zelve aanzien als den aller Goddeloosten huichelaar, die ten eenigen dage nog ontdekt zal worden, een klinkend metaal en eene luidende schel te zijn. Indien hij een leeraar is, zal hij, na het eindigen zijner leerrede, zijn hoofd in den predikstoel te steken hebben, met schaamte en verwarring des aangezigts, (gelijk ik dikwijls gedaan heb), en vergeving van den Heere te smeeken van wege de snoode huichelarij en vermetelheid, die, in spijt van hem zelve, zich zoo vreeselijk mengde met alles, dat hij in den name Gods gesproken heeft.

3. Weder anderen van Gods volk zijn begeerig naar eene *grote kennis* van Evangelische verborgenheden; en het zoeken naar groote dingen in dezen weg, is misschien eene verzoeking, die het krachtigst gevoeld wordt in onze eerste tijden. Dan trachtten wij menigwerf naar groote kennis der waarheid in de letter, in plaats van te dorsten naar de geur, de kracht en de zalving der waarheid in de ziel. En dus, door vele boeken te lezen, onderscheiden leeraars te hooren, en in het gezelschap der kinderen Gods te gaan, hoopten wij dikwijls ingebeelde rijkdommen op, niet wetende, dat de wind des Heeren zou komen en daar in blazen, en deze ingebeelde schatten gelijk maken, als „het kaf van den dorschvloer des zomers.”

4. Anderen van Godn eergierigen zoeken altijd in eene *onveranderlijke verzekering des geloofs* te staan. Zij lezen in de Heilige Schrift van een verheugen „met eene onuitsprekelijke en heerlijke vreugde;” zij zien daar geschreven, dat „de vruchten des Geestes zijn : liefde, vreugde en vrede;” en zij hooren het apostolisch bevel : „Verblijdt u in den Heere ten allen tijd, wederom zeg ik u: verblijdt u.” Maar niet vernederd en in zich **zelve** verlaagd zijnde; niet geleerd hebbende de diepte hunner gevallene natuur, en de fonteinen des **grooten** afgronds niet in hunne harten op eene geestelijke wijze opengebrokeu zijnde, ontvangen zij deze plaatsen in hun oordeel, zonder de zalvende kracht **derzelve** te ontdekken, of toegepast te hebben door den Geest aan hunne zielen. De zonen van **Kohath** mogten de Ark dragen (**Num.** 3 : 31); maar daarom had Uza nog **geene** vrijheid, die aan te raken. Hetgeen geloof in hen was, was vermetelheid in hem. **Zoo** strekken velen hunne vermete hand uit, tot wat zij in de Heilige Schrift zien, gelijk Uza de Ark zag en aanroerde, zonder een Goddelijk bevel; en dewijl vreugde en vrede in Gods Woord worden toegezegd; **zoo** **eigenen** zij zich die toe, zonder dat zij door den Heiligen Geest in hunne harten werden uitgestort, als eene Hemelsche hartsterking voor. **eenen** bezwijmenden geest.

5. Anderen van Gods volk wederom, zonder te strijden' voor **eene** onophoudelijke vreugde, denken dat het der geloovigen pligt is, *altijd te wandelen in de vrijheid des Evangelie's*. De vrijheid van het Evangelie is eene aller-gezegendste zaak, maar het is daar mede, gelijk met alle andere geestelijke zegeningen : **zij** moet eerst in de consciëntie gebragt en dan, door de kracht van God den Heiligen Geest, daar onderhouden worden. Alle andere vrijheid is losbandigheid. Er wordt **zoo** dikwerf over de vrijheid van het Evangelie gesproken door hen, die nimmer de dienstbaarheid der wet **regt** kenden; en wanneer men denzelven eens vroeg, van waar **zij** hunne vrijmaking afleiden, dan zou hunne eenige bewijsreden daarin bestaan, dat zij eene Schriftuurplaats aanhaalden, **zoo** als: „Staat dan in de vrijheid, met welken ons Christus vrijgemaakt heeft.” (**Gal.** 5 : 1). En, wat nog wonderlijker schijnt, — ik geloof, dat er onder het levend-gemaakte Gods geslacht zijn, die weinig anders dan slavernij in **hunne** ziel gevoelen, en nochtans *bij wijze van leer* voor de vrijheid van het Evangelie strijden, en die ontstoken zouden worden, indien gij tot hen zeydet, dat zij niet in derzelveu genieting deelden.

Deze zijn eenige der groote dingen in het *Godsdienstige*, waarnaar **Gods** volk, vervoerd door hoogmoed en eergierigheid,

dikwijls zoeken. Mogelijk zal Baruch, door eerzucht **aan-**gedreven, deelgenoot willen geweest zijn van Jeremia's gaven, hoewel hij misschien Jeremia's beproevingen niet wilde deelen. Daarom zegt de Heere tot hem: „Zoudt gij u groote dingen zoeken? Zoek ze niet;” als of hij wilde zeggen: „Baruch! die dingen, welke gij groot noemt, zijn niet waardig dat gij ze zoekt; Ik doorzie de **bedriegelijkheid** van uw hart en de eerzucht van uw vleeschelijk gemoed; gij zoekt naar groote dingen, maar Ik zeg u: „„zoek ze niet!”” Dit was de raad, dien God aan Baruch gaf; en dit is ook de raad, die Hij nu Zijn wedergeboren volk geeft: „Zoekt gij groote dingen? O, zoek ze niet!”

Maar er zullen, zijn, die zeggen: „Indien wij geene groote dingen te zoeken hebben, waar moeten wij dan naar zoeken? Wordt ons niet bevolen „te ijveren naar de beste gaven?” ” De groote dingen, waar naar Baruch zocht, waren kleine dingen in de oogen des Heeren; gelijk die dingen, welke groot zijn in de oogen Gods, klein zijn in de oogen der naamchristenen. God en de menschen hebben, betrekkelijk dit onderwerp, zeer verschillende denkbeelden, want „Gods gedachten zijn niet onze gedachten, noch Zijne wegen onze wegen.” Zegt de Heere niet: „Zoek geene *groote* dingen?” Maar wat dan? — „Zoek *wezentlijke* dingen.” Merk eens op het verschil: *Groote* dingen voegen het vleeschelijk gemoed, maar *wezentlijke* dingen zullen alleen het geestelijk gemoed passen. „O, dat Gij mij waarlijk zegendet!” riep eens iemand, wiens innerlijk zielsverlangen was, naar wezenlijkheid; en met dat zijn gebed vereenig ik mij van ganscher harte en ziel. Wanneer het den HEERE behaagt, mij met Zijnen Geest te bedauwen, dan zucht mijne ziel naar wezenlijkheden — naar geene *groote* maar *wezentlijke* dingen. Door *wezentlijke* dingen- bedoel ik die geestelijke- zegeningen, welke door den mond Gods in de ziel druipen; de kostelijke waarheden van het Koninkrijk Gods, bekend gemaakt door den Heiligen Geest, zoo als daar zijn: de vriendelijke toelagchingen van Gods aangezicht, de getuigenissen Zijner barmhartigheid, het verzoenend bloed, gesprengd op het geweten, Christus gerechtigheid toegerekend en geopenbaard aan de ziel, bezoeken van Jezus, zachte influisteringen Zijner liefde, gezegende kennisgeving Zijner gunst, gemeenschapsoefening met Hem, een verbroken hart, eene tedere consciëntie, een boetvaardige geest, de beoefening der Goddelijke vrees. *Deze alle* zijn *wezentlijke* dingen. Zij zijn niet datgene, wat doode belijders begeeren. Dezulken gevoelen nooit eenige behoefte in hunne zielen naar de kracht, zalving, geur en dauw der waarheid.

Daar is in hen geen zuchten naar de vriendelijke toeknikkingen van Gods aangezicht, of de openbaringen Zijner verhonds-liefde. De groote menigte dergenen, welke genoemd wordt : „*de Godsdienstige wereld*,” veracht deze dingen; zij staan niet in hunne boeken ; zij worden op hunne Zondag-scholen niet geleerd ; hunne leeraren verkondigen ze niet. Veel liever jagen zij naar dat dwaallicht, genoemd : „*besliste Godsvrucht*,” of zelfregtvaardigende nieuwe christelijke „*heiligmaking*,” of zendelings-ijver, of tractaat-verspreiding. Geen geloof hebbende, om de onzienlijke dingen te verwezenlijken, zoo behoeven zij iets zichtbaars voor hunne rede, iets verstaanbaars voor hun verstand, iets tastelijks, iets bereikbaars voor hun natuurlijk gemoed. Maar een arme en behoeftige, een verzochte en beproefde te zijn; buiten hoop, dan die God geeft; zonder geloof, dan hetwelk God mededeelt; zonder liefde, dan die God uitstort; zonder vrede, dan welchen Hij spreekt ; zonder Godsdienst, dan die Hij der ziel inblaast, — dat alles is zoo wel boven hun verstand, als het onbegeerlijk is voor hunne ziel. En waarlijk, vóór dat een mensch gekomen is tot het einde van aller schepselen Godsdienst, en eenigzins onderwezen is in de geestelijke kennis van den eenigen waren God, heeft hij geen verstand van- noch trek naar die wezenlijke dingen, waarin juist de hoofdsom en het wezen der levende Godzaligheid — het merg en het edele der ware Godsdienst bestaat.

Daar is in velen eene begeerte, om Godsdienstig te zijn, maar zij bedriegen zich zoo jammerlijk in hetgeen ware Godsdienst is. Een goed leven te leggen, zich te onthouden van de zonden, de genade aan te kweeken (gelijk velen zeggen? !), heilig te zijn, den naasten wel te doen, aan de bekeering van anderen mede te werken, — ziedaar datgene, waarin, volgens veler denkbeeld, de ware Godsdienst bestaat: Maar een mensch kan doen- en dit alles zijn in het vleesch, „hetwelk tot geen ding nut is,” (Joh. 6:63), en daarom te kort schiet bij het eeuwige leven. Zijn er daarom dezulken in ons midden, dan verzeker ik hun plegtig, dat deze dingen van geen vrede (ik bedoel „de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat”) tot hunne zielen zullen spreken, in het stervensuur. Honderden hebben deze dingen bezeten, hoewel zij in hunne zonden gestorven zijn. Zij werden misschien in hunne dagen voor vergevorderde Christenen aangezien ; zij werden als voorbeelden voor anderen aangewezen, stierven in eenen valschen vrede, en in de lijkpredikatie werd hun een ruime ingang in den Hemel toegezegd, maar ach! kon men de vaart hunner rampzalige zielen nagaan, men zou haar zien nederdalen in de hel. Indien God uwe consciëntie met Zijnen vinger heeft aangeroerd, zult gij deze dingen als

bedrog en ijdelheid (met betrekking tot uwe behoudenis) aanzien; en dan is uwe ziel in deze verborgene oogenblikken hijgende, voor het allesdoorzoekende oog des Heeren, naar het gevoel van de gunst, de kracht en de zalving der Hemelsche dingen, en te hebben de gezegende bezoeken van Gods liefde en de openbaringen Zijner genade en barmhartigheid.

11. Doch de Heere is zoo genadig, van Zich te verwaardigen aan Baruch de reden te geven, **waarom** hij niet naar groote dingen te zoeken had. „Want zie,” zegt Hij „Ik breng een kwaad over alle vleesch; maar Ik zal u uw leven tot eenen buit geven: in alle plaatsen, waar gij zult henen trekken.”

1. Het kwaad, door God in den tekst bedreigd, dat over alle vleesch komen zou, is geen *zedelijk* kwaad. Sommige Goddelooze menschen hebben de ontzaggelijke leer verkondigd, dat God de auteur is der zonde. Verre zij deze gruwelijke Godslastering van mijne ziel geweerd! God is de werkmeester der zonde niet; — hoe! zou dat Heilige, Reine en Vlekkeloos Wezen datgene, hetwelk kwaad is, formeren? ! Verre, verre zij die ijsselijke gedachte van mijne ziele! Inderdaad, daar is een plaats in de Heilige Schrift, waarin God Zelf zegt, „het **kwaad te scheppen**.” (Jes. 45 : 7); en nog eene andere, waarin wij lezen: „Zal er **een kwaad** in de stad zijn, **dat de HEERE niet doet?**” (Amos 3 : 6). Maar in geene dezer plaatsen wordt het. *zedelijk kwaad*, dat is: de zonde, te kennen gegeven, maar rampen, benaauwdheden enz. gelijk dit uit de zamenhang blijkt, en het woord beteekent somtijds in het oorspronkelijke, als Gen. 19 : 19 : „opdat mij niet misschien dat kwaad, dat is: de rampen en ellenden aankleven, en ik sterve.” „Ik maak den vrede, en schep het **kwaad**.” Het een staat tegen het ander over; maar *zedelijk kwaad* is niet in tegenstand met „*vrede*.” Benaauwdheid, verlegenheid, krijg, staan tegenover vrede; maar *zedelijk kwaad* staat tegen over „*goed*.” Zoo ook is het kwaad in de stad (Amos 3 : 6), dat de HEERE doet, niet de zonde, maar God stelt eene vraag voor, of de ellenden, zoo als het zwaard, de pest of hongersnood kunnen plaats grijpen, zonder dat *Hij* het doet?

Het kwaad, waarvan in den tekst gesproken wordt, is van die zelfde soort, en doet ons denken aan moeijelikheden, ellenden en rampen. Letterlijk bragt de HEERE dit kwaad over alle vleesch, toen Hij de heirlegers van Nebukadnezar tegen Jeruzalem bragt, de heilige stad in de handen der Chaldeën overgaf, en het toeliet, dat de tempel door onheilige handen verwoest en vernield, en het volk gevankelijk weggevoerd werd. Dit kwaad brengen over alle vleesch, (dat is,

in dien bepaalden zin, over al de inwoners van Juda en Jeruzalem), was inderdaad zeer stootende voor de vleeschelijke eergierigheid van Baruch. Zeventig jaren ballingschap en verwoesting zou al zijne gevondene verwachtingen van wereldsche bevorderingen volmaaktelijk bederven.

Maar als wi. Baruch beschouwen als eenen geestelijken man., dan mogen wij de meening der woorden verder uitstrekken, en nemen ze in eene geestelijke beduidenis, als betrekking hebbende op Gods werk aan eens menschen hart. In dezen zin, kan de **HĒERE** gezegd worden kwaad te brengen over alle vleesch, **voor zoo ver** het Zijnen gunstgenooten betreft: niet, hoe dan ook, door de zonde in hun gemoed in te voeren, Óf door zedelijk kwaad in hun hart te storten, maar door over hen die moeilijkheden te brengen, welke voor de oogen des vleesches kwaad schijnen, hoewel zij menigwerf het grootste goed voortbrengen. Bij voorbeeld, een kind van God moge in het verborgene groote dingen op het oog hebben, zoo als : achtung, verbetering van zijnen levenstoestand, eene algaande weg meerder en grooter worden in de maatschappij, Maar de Heere zal doorgaans deze plannen teleur stellen, deze ontwerpen verijdelen, deze veelbelovende planten doen verwelken en deze vooruitzichten verdonkeren. **Maar** in zoo te doen, brengt hij geen zedelijk kwaad over Zijn verdrukt kind. Hij moge- het ten onderbrengen tot armoede, gelijk Hij met Job deed; het met krankheid treffen, gelijk Hij Lazarus en Hiskia bezocht; zijne vrouw en kinderen wegnemen, gelijk in de zaak van Ezechiël en Jakob; of Hij moge benaauwdheid en verlegenheid in zijn gemoed brengen, door eene pijn van zijnen onfeilbaren boog in de consciëntie te schieten,- Hij heeft daarmede een zeker voornemen op het oog, anders bragt Hij het in geene benaauwdheid; Hij wil het daardoor afbrengen van het „zoeken naar groote dingen.” Want wat is de geheime wortel zijner eerzucht? Is het niet de hoogmoed des harten? Wanneer de Heere dan deze eergierigheid wil vernederen, brengt Hij derzelver wortel eene houw toe. Werd er naar groote dingen in het **natuurlijke** gezocht, dan valt ook *daar* de slag; is het zoeken naar groote dingen in het *Godsdienstige*, dan wordt de slag gemeenlijk in *die* rigting gegeven. Wanneer de Heere dan snijdende overtuigingen in de consciëntie brengt ; wanneer Hij al die ingebeeelde verwachtingen wegneemt,- en de vermolmde rietstaven verbreekt, — o! die groote dingen (door onkundigen zoo zeer geacht !) in de Godsdienst, zoo gretig te voren gezocht en misschien ook verkregen, vallen in stuk, in deze dagen van beproeving. Hier zullen er sommigen zijn, en o, ware ik zelf niet daaronder begrepen! — die

verstrikt zijn geweest in de strikken, waar van HART spreekt, wanneer hij zegt: „hij haastte zich, om zich zelve eenen Christen te maken, door uitwendige waarheden;” en in de dagen der bezoeking, wanneer de Heere Jeruzalem met lantaarnen doorzocht, ontdekt zijn geworden aan het ellendig bedrog, waar aan wij schuldig stonden, door het zoeken naar *groot*e dingen in plaats van naar *wezenlijke* dingen — meer het oog hebbende op gaven dan op genade, en de uitblinking en de pracht kiezen, boven het bestendige en het wezenlijke. Geestelijker wijs kan de Heere gezegd worden, „kwaad over alle vleesch te brengen,” wanneer Hij moeiten en rampen over het vleesch en over alles, wat het vleesch lief heeft, brengt. De slag treft de vruchten des vleesches, werpt de vleeschelijke Godsdienst ter neder en ontwortelt alle valsche hope, ijdel vertrouwen en steunen op zich zelve. De uitwerkselen dezer slagen zijn, om de ziel, als eene arme en behoeftige aan den troon der genade te brengen; en dewijl de Heilige Geest de oogen verlicht, om te zien, de ziel verlevendigt, om te gevoelen, en krachten geeft, om te vragen, zoo is er een zoeken naar wezenlijke dingen — het wezen, in tegenoverstelling van schaduw. En zoo ontstaat er een zoeken, een hoogschatten, een prijzen van vergeving, barmhartigheid, en getuigenissen Gods aan de ziel, de verheffing van het licht Zijns aangezigts, de besprenging van het Bloed der verzoening aan het geweten. met al de andere geestelijke zegeningen, geopenbaard in het ‘Evangelie.

Nu vergenoegen zij zich niet meer, met ze van den leeraar te hooren, toe te stemmen in het oordeel, of aan te nemen als eene getuigenis van anderen. Nu worden zij alleen voor zoo ver genoten, als zij in de diepten van het hart worden getast, gevoeld en behandeld. Ik geloof, dat ik van mij zelve kan zeggen, dat het kwaad in dezen weg over mij kwam, voornamelijk in eene langdurige krankheid heeft bestaan, (hoewel, indien ik thans het leven bezit, ik het ook voor die bezoeking bezat), — nogtans tot dat de benaauwdheid kwam, en ik in ligchaam en ziel vernederd werd, was ik nooit zoo zoekende naar de bezoeken en openbaringen van 's Heeren gunstbewijzen, als ik sedert dien tijd geworden ben. Bedrogen door den Satan en mijn eigen hart, zocht ik veel eer mij zelve wijs te maken in de letter, dan de kracht der levende Godzaligheid in mijne ziel te gevoelen. Maar sedert dien tijd, ben ik, te midden van menigerlei mismoedigingen, en met velerhande veranderingen en wisselingen er gevoeliglijk toegebracht (gelijk ik nooit te voren kende, althans niet met ditzelfde drukkend besef van behoefte), te zoeken naar de bezoeken en openbaringen van 's Heeren gunst, den dauw

Zijns Qeestes, de toepassing van Zijn verzoenend Bloed, en de inwendige getuigenis Zijner liefde en genade. Ook kan ik ter zaligheid op niets anders mijn vertrouwen stellen. Ik spreek derhalve niet over een onzeker misschien. Ik ken den grond, want ik heb denzelven betreden; ik heb hem met mijne arbeidzame voetstappen als bedekt, en als ik dat alles dus uitschets, dan spreek ik naar de mate, wat ik er van weet, en betuig hetgeen ik gevoel.

Wanneer de Heere dan kwaad over ons vleesch brengt, dan is dat niet, om iets *wezenlijks* der Godsdienst, dat wij bezitten, weg te nemen. Het is, Om onze *valsche* Godsdienst weg te vagen. Dit wannen geschiedt om het kaf voor den wind te doen wegstuiven, opdat het zuivere graan zou overblijven. Dit scherpe mes van den Hemelschen Ontleder, is slechts om de zieke looten en de ongezonde uitzwellingen af te snijden, en de gezonde deelen onbeledigd te laten. Wanneer de Heere benaauwdheden in de ziel brengt, dan is het niet, om eene éénige genade, welke de Gezegende Geest haar mededeelde, te vernielen, maar opdat dit woord zoude vervuld worden: „Alle plant, die Mijn Hemelsche Vader niet geplant heeft, zal uitgeroeid worden.” Hij stelt „Zijne vaten van goud en zilver” (2 Tim. 2 : 20), in den oven, om hunnen droesem weg te nemen, opdat zij zouden zijn „geheiligd en bekwaam tot gebruik des Heeren.” Want Hij heeft Zijn Zion verkoren in den oven der verdrukking; en „Hij zit, louterende en het zilver reinigende, opdat Hij de kinderen van Levi reinigen, en ze doorlouteren zoude als goud, en als zilver, opdat zij den Heere spijsoffer toebrengen in gerechtigheid.” (Mal. 3 : 3).

2. Maar wij gaan voort tot de overdenking der belofte van bijzondere behoudenis, welke de Heere Baruch gaf, te midden van deze rampen en ellenden: — „maar Ik zal u uw leven tot eenen buit geven, in alle plaatsen, waar gij zult henentrekken.” In derzelve letterlijken zin, had Baruch daarin de belofte van tijdelijke behoudenis. Te midden van al de ellenden, die Jeruzalem zouden overkomen, zou zijn leven onaangeroerd blijven.

Doch ik geloof, dat de woorden eenen dieperen zin behelzen en eene *geestelijke* en *bevindelijke* uitlegging toelaten.

Daar wordt den uitverkorenen een leven gegeven, wanneer de Hooggelofde Geest hunne zielen levend maakt, — een eeuwig leven, hun medegedeeld uit de volheid des Zoons Gods. Dit leven is een personeel, een ondeelbaar leven; en zoo schijnt er eene zoetheid te liggen in de uitdrukking: „uw leven.” „Ik zal u uw leven tot eenen buit geven.” Dit leven, hetwelk als een schat is weggelegd in de volheid van Christus, wordt ter bestemder tijd door den Heiligen Geest in de ziel geblazen, het wordt in stand gehouden door Zijne almachtige kracht, en

zal al helderder en helderder schijnen in de gewesten van eeuwige heerlijkheid.

Dit leven Was Baruch *gegeven*; en het is de vrijmagtige *gifte* Gods aan al Zijne uitverkorenen. Het is niet te winnen door den vrijen wil; noch te verdienen door de gerechtigheid van het sehepsel; het is niet de verandering der natuur in genade, noch de jeugdige Godsvrucht, dewelke door eene behoorlijke en naarstige aankweeking, door eene trapsgewijze en voorzigtige behandeling, in geest is opgegroeid. Dit Goddelijke en boven-natuurlijk leven kan niet in het bloed ingegoten worden door Godsdienstige ouders, is niet te halen uit de Zondagschool, noch kan aangeleerd worden van leermeesters en onderwijzeressen. De 'gelukkige deelgenooten van dit Goddelijk *leven* zijn alzoo niet „geboren uit den bloede, noch uit den wil des vleesches, noch uit den wil des mans,” maar regtstreeks en onmiddelijk „*uit God.*” (Joh. 1 : 13). En dat, omdat zij uitverkoren waren in Christus vóór de grondlegging der wereld, en persoonlijk bevoordeeld zijn in Zijn bloed en Zijne gerechtigheid.

3. Maar wij bemerken uit de uitdrukking, in den tekst gebezigd, dat dit leven, hetwelk een kind van God gegeven is, hem in eenen bijzonderen weg gegeven is: „Ik zal u uw leven tot eenen buit geven.” Ondervindt gij het niet steeds, mijne vrienden! dat dit leven gegeven wordt langs Gods eigen kanaal van mededeeling? Indien uwe bevinding is, gelijk de mijne, dan zijt gij, zittende bij den haard, of wandelende in het veld, dikwijls zuchtende en hijgende naar de openbaringen van Gods goedertierenheid en ontferming. Maar ik wil, dat het tot mij komt, in mijnen weg, niet in Gods weg. Het moest, als het ware, in mijne ziel gestort worden uit de volheid van Christus, zonder dat het door het kanaal van droefheden, beproevingen, smarten en verdrukkingen tot mij komt. Maar alzoo geeft de Heere Zijne gunstbewijzen niet. Hij zegt: „Ik zal u uw leven geven” — eene vrije onomstootelijke gift, doch op eene bijzondere wijze medegedeeld, (ik zoude haast gezegd hebben, onder eene zekere voorwaarde, maar ik haat dat woord „voorwaarde”) — „Ik zal het u tot eenen buit geven.”

Laat ons zien, of wij niet tot de geestelijke meening dezer woorden kunnen doordringen. Het woord „buit” wijst aan, dat dit leven een voorwerp van aanval is. Wij hooren van roofdieren en roofvogelen, en de uitdrukking geeft een vleeschvretend dier te verstaan. Aldus geven de woorden: „Ik zal u uw leven tot eenen buit geven” te kennen, dat er verslindende beesten zijn, die geduriglijk dat leven zoeken weg te nemen — vraatzuchtige vijanden op de wacht staan, die dit leven, hetwelk God de Heilige Geest in de ziel ontstoken heeft, met eene onverzadelijke begeerte zoeken te verwoesten. Hoe nauwkeurig en

hoe proefondervindelijk beschrijven deze woorden het inwendige Koningrijk van God! Het eeuwige leven is door God gegeven en bewaard daar, waar Hij het gegeven heeft, bewaard door Zijne kracht van niet uitgebluscht te worden. En evenwel door een gedurig wonder bewaard, gelijk een brandende lamp, vlot gezet op de golven der zee; of, om een zinnebeeld te gebruiken, hetwelk mijne oogen ergens gezien hebben — gelijk eene lichtende toorts over eene heide gedragen, te midden van eene stevige koelte.

Maar het zinnebeeld in den tekst verwijst ons tot de verblindende beesten, die geduriglijk dat verborgen leven, hetwelk eene gave Gods is, zoeken te rooven. Het is mijn doel niet om daarmede aan te wijzen, dat zij eenigen trek of begeerte tot de bezitting van dit leven hebben, maar het is het voorwerp van hunnen aanval. Daar is, bij voorbeeld *het ongeloof*, dat geeuwende monster, dat steeds zijne kaken geopend heeft, om, ware het mogelijk, al het levend- geloof der ziel te verslinden. Vindt gij niet dikwijls „dit gedierte des velds” (Jes. 56 : 9) uit zijne holen komen, om het geloof Gods uit uw hart te plunderen? En op een’ anderen tijd, zal zijn medgezel *ongetrouwigheid*, dat andere monster uit de diepte, dat andere vraatzuchtige beest uit den grondeloozen put, zijne klauwen uitspreiden, om in onze gewaarwordingen al die getuigenissen van het wezen, het karakter en de tegenwoordigheid van God in de consciëntie aan te grijpen. Er zullen misschien hier sommigen zijn, die nooit zoo werden verzocht, die nooit deze vreesselijke influisteringen aan hun gemoed gewaar werden. Maar indien niet op deze wijze, zoo zijt gij mogelijk aangerand door *Godslasterlijke* en *wederspannige* gedachten tegen God. Of indien deze roofdieren niet- zoo -geweldig brullende tegen u zijn aangekomen, dan zullen de meer looze en verraderlijke inwoners in de vesting u ter prooi gezocht hebben. *Wereldschgezindheid*, *hoogmoed* en *hebzucht* zullen ongezien uwer Godsdienst groote verwoestingen berokkend hebben. De *booze luste* en vullige begeerten onzer gevallene natuur zullen uwe ziel vernield, en donkere merkteekenen harer klauwen in uwe consciëntie achtergelaten hebben. Of indien gij van de aanvallen dezer lompere roofdieren gespaard zijt, dan kan de *vermetelheid* u in zijne klauwen gegrepen hebben ; of wanneer gij mogelijk van diens pooten zijt vrijgebleven, bijna (gelijk het gemeenlijk gaat), in de kaken der *wanhoop* gevallen, en maar even ontkomen zijt, „gelijk als een herder twee schenkelen of een stukje van een oor uit des leeuwen muil redt.” (Amos 3 : 12).

Wij lezen ook van „den duivel, dat hij’ omgaat als een, brieschende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden.” Zoo zijn wij dan altijd en overal omringd van wreede roofdieren —

de leeuw van buiten en de roofdieren van binnen, om *onze* ziel te verslinden.

Alzoo is „ons leven tot eenen buit gegeven;” en de kracht, getrouwheid en wijsheid Gods worden geopenbaard, in dit leven, te midden vandeszelfs vijanden, ongekwetst te bewaren. Gelijk Daniël bewaard werd in den kuil der leeuwen en de drie jongelingen bewaard werden in den oven des brandenden vuurs; alzoo wordt het leven Gods in de ziel behoed te midden van leeuwen, gelijk David zegt: „Mijne ziel is in het midden der leeuwen” (Ps. 57 : 4); en te midden der vlammen : „Daarom, eert den HEERE in de vuren.” ¹⁾ Zoo is dus het leven van een kind van God een gedurige strijd tusschen geloof en ongelooft, tusschen vijandschap en liefde, tusschen de genade Gods en den opstand van het vleeschelijk gemoed, tusschen de zinkingen van den kwijnenden geest en de verheffing van het licht van Gods aangezicht.

4. „In alle plaatsen, waar gij zult henen trekken.” Dit was letterlijk waar van Baruch. Het zij hij bleef met het overblijfsel, dat gelaten werd in het land onder Gedália (2 Kon. 25 : 22), of gevankelijk werd weggevoerd naar Babel, of werd afgebragt naar Egypte, als blijkt uit de zaak met hem en Jeremia (Jer. 43 : 6, 7), zijn leven was veilig en zeker, maar toch op zulk eene wijze, dat het in bestendig gevaar was. Zijn leven was hem gegeven, vrijelijk gegeven, maar niet om er een spel mede te spelen; zijn leven was hem zeker, door de uitdrukkelijke belofte, gelijk nog klaarder uitgedrukt wordt in de bijna even gelijke woorden, tot Ebed-mélech: „Ik zal u zekerlijk bevrijden, en gij zult door het zwaard niet vallen; maar gij zult uw leven tot eenen buit hebben;” ²⁾ maar toch zoó gegeven „als alle uur in gevaar zijnde” (1 Cor. 15 : 30), en „dikwijls in den dood.” Veranderingen van stand of plaats doen hier -niets af. Deze bragten hem noch den dood noch het leven aan. Kanaän Assyrië, Egypte mogten verschillende vijanden voor hem zijn, nogtans overal werden er vijanden gevonden.

Zoo ook in het geestelijke : in alle plaatsen, waar de levende ziel komt, in welk eenen staat of rang der bevinding zij moge zijn — het leven is haar gegeven tot eenen buit. IS het kind van God ter nederzinkende in twijfelingen en vreezen, en genoegzaam overstelpt met moedeloosheid, vreezende of niet „het geloof schipbreuk zal lijden,” en nederdalen in de golven van een eindelooze wee; zijn leven is hem gegeven tot eenen buit. Zoekt de *wanhoop* dat leven te rooven, „de HEERE geeft het niet in zijne tanden over.” (Ps. 124 : 6). Of heeft de

1) Jer. 14 : 15. Naar de Engelsche Overzetting.

2) Naar de Engelsche Overzetting. Vert.

HEERE het licht Zijns aangezichts over hem verheven? Zelfs **dan** is zijn leven hem tot eenen buit gegeven. Valt **vermetelheid de dus** beweldadigde ziel aan, of stelt de **hoogmoed** zijne bedriegelijke aanrandingen in het werk — in allen staat der bevinding, vertegenwoordigen zich vijanden. In twijfeling en vreeze, opent de wanhoop haren mond; in den zegen der vervrijmoediging, voert de vermetelheid of hoogmoed, „strijd tegen de ziel.” In welk eenen staat of op wat hoogte een geestelijk mensch zij — hetzij een zuigeling, een kind, een jongeling, een man in Christus, of een vader of moeder in Israël zijnde — steeds wordt zijn leven hem tot eenen buit gegeven, en in elken toestand, — wordt hem juist zoo veel genade gegeven, als hij noodig is, maar ook juist zoo veel. Dus, hoe dieper des menschen Godsdienst gaat, zoo veel te krachtiger vijanden vallen hem aan. Het kind heeft weinig genade, maar ook weinig vijanden; de man in Christus en de sterke in den Heere heeft vijanden, geëvenredigd naar zijne krachten; hoe grooter genade, — hoe meerder beproevingen; hoe sterker geloof, des te zwaarder lasten; daarom, zijn staat of vordering zij wat het wil, „*in alle plaatsen*, waar hij komen zal,” hetzij in de barre woestijn of in vruchtbare, groene weiden — in het land van groote monsters, of fonteinen der levende wateren, — oogenblikken van zoete gemeenschap, of van schuld en zelfveroordeeling, — droefheid naar eenen afwezenden Heere, of genietingen van eenen tegenwoordig zijnden Jezus — in welk eenen stand der Christelijke bevinding hij zij, het is steeds waarheid: „het leven is hem tot eenen buit gegeven.”

Zietdaar, mijne vrienden! het kort begrip der levende Godzaligheid. Ik betuig in mijnen opregten gemoede, dat ik, bet zij hier, het zij op iedere andere plaats, waar des Heeren Voorzienigheid mij roept te prediken, slechts een voorwerp op het oog — niet om vele geloofsgenooten tot mijne belijdenis over' te halen, niet om groote vergaderingen tot mij te lokken, niet om op uwe natuurlijke gemoedsaandoeningen te werken; maar te strijden voor de kracht der levende Godzaligheid, voor zoo ver ik daar zelf kennis aan heb. Voor zoo ver ik onder de Goddelijke onderwijzingen verkeer, is het mijne begeerte en doel niet, om zielen door vleijerij te misleiden, niet, om eenige partij te behagen, niet, om iemands hoogmoed of vermetelheid te dienen; maar om in eenvoudigheid en opregtheid, ter heerlijkheid Gods en met Zijne vrees in mijn hart, te spreken ter stichting Zijns volks, het werk te doen van eenen Evangelist, en mij aangenaam te maken aan aller consciëntie, in de oogen Gods. En het is zeker, dat de leeraar, die opstaat uit andere beweegreden, en eenig ander doeleinde in het Oog heeft dan de

eere Gods en de stichtinge Zijns volks, het geestelijke kenmerk mist, dat God Zelf hem in Zijnen wijngaard zond; en daarom heeft hij geen zegen des Heeren op zijnen arbeid te verwachten.

Voor zoo ver ik de verborgenheden der levende Godzaligheid geleerd heb, is dit de waarheid, die ik geloof en predik — dat geestelijk leven is de souvereine en vrije gifte Gods aan Zijne uitverkorenen — een verbonds-zegen, uit genade ter bestemder tijd gegeven; en dat leven wordt onderhouden door de onoverwinnelijke kracht van God den Heiligen Geest, als eene onherroepelijke gave, om door eene eindeloze eeuwigheid te lichten. En schoon zoo vrij zoo onherroepelijk gegeven, en zoo ongeschonden bewaard, nogtans „gegeven tot eenen buit” — met moeite bewaard, om zoo te spreken, in het midden der vijanden. Dus stemt het overeen met deze woorden: „Indien de regtvaardige *naauwelijks* zalig wordt,” — niet, als of dit *naauwelijks* betrekking had tot de kracht Gods, of tot het gevaarlijke noodlot, of eindelijk afval; maar *naauwelijks* ten opzichte van de verzoe kingen, strikken en hindernissen waarmede hij omzet is.

Indien de Heere onze Onderwijzer geweest is, zullen wij iets van deze lessen kennen; wij hebben de *vrijmagt* dier gift geleerd, door te zien, hoe zoo velen voorbijgegaan, en wij, de onwaardigste, daarmede bezocht zijn geworden; derzelver *vrijheid*, door ons algeheel bederf en hulpeloosheid te kennen; derzelver *behoudenis*, door ons tot dezen dag in het leven te bewaren; en *de manier der bewaring*, door de klauwen van zoo menig gruwzamen vijand te gevoelen „en schoon nedergeworpen, maar nogtans niet vernietigd.” En dus mogen wij het er voor houden, dat, ofschoon het een ruwe en hobbelachtige — een vreemde en verborgene weg is, het nogtans de regte weg is en een, die leidt tot „de stad die fundamenten heeft,” waar „liefelijkheden zijn in Gods regterhand, eeuwiglijk.” A M E N.

DE GEESTELIJKE NAJAGING.

Leerrede over Ps. 63 : 9 : „*Mijne ziel kleeft U achteraan; Uwe rechterhand ondersteunt mij.*”

Kwam nimmer de vraag in uw gemoed op, hoe David de Psalmen opstelde? — Het antwoord aoude van zelfs zijn: „Hij stelde ze op door Goddelijke ingeving.” Maar dat is mijne bedoeling hier niet. Laat ons de vraag eenigzins anders voorstellen. Veronderstelt gij, dat David “zijne “Psalmen schreef, gelijk een geestelij ke zijne leerredenen voorbereidt op een’ zaterdag avond; dat is: ‘dat hij nederzat met zijne pen in de hand, met het uitdrukkelijk voornemen, om eenen Psalm op te stellen? Ik meen van niet. Ik geloof, dat David aldus zijne Psalmen opstelde: de Heere leidde hem in eene bevinding, hetzij dat het eene treurige of eene blijde bevinding was; Hij dompelde hem in de eene of andere diepte, of verhief hem tot eenige hoogte; maar hoedanig zij ook ware, de Heilige Geest vervulde zijne ziel met sommige diepe gevoelens en gewaarwordingen; en zoodra deze begonnen te gisten (indien ik mij zoo eens uitdrukke) in de ziel van den Psalmist, gaf hijdaar aan gehoor door ze uit te spreken, gelijk hij zelf zegt: „Mijn hart werd heet in mijn binnenste, een vuur ontbrandde in mijne overdenking; toen sprak ik met mijne tong.” (Ps. 39 : 4). Aldus vatte hij zijne pen op, en gelijk Jehova de Heilige Geest de gedachten in zijn gemoed bragt en de woorden in het hart gaf, schreef hij ze daar neder. Hierdoor blijft het ons niet donker, waarom in Davids Psalmen de treurtoon zoo vermengd zijn met de jubelende verheffingen der blijdschap; dat hij dan eens roept naar eenen afwezenden God, en dan eens eenen tegenwoordig zijnden Heere geniet; nu eens overstroemd wordt door diepe wateren, en op andere tijden op eene rots staat, zingende den hoogsten lof van zijnen God. En alzoo geschreven zijnde, zijn zij zulk een handboek der christelijke bevinding geworden. De gevoelens en gewaarwordingen, uit een Hemelsch-onderwezen hart vloeiende, en de woorden, gegeven door den Heiligen Geest, voegen meer of minder, aan alle Christenen bevinding, door alle tijden. Willen wij derhalvr weten, of de zelfde God, die David onderwees, ook onze Onderwijzer is, dan hebben wij slechts onze bevinding te veregelijken- met die van David, welke in de Psalmen opgeteekend staat; en wanneer wij, door deze met gene te vergelijken,

eenige overeenstemming daarin vinden, dan kunnen wij, indien Jehova de Geest ons hart verlicht, daar in eene getuigenis vinden, dat wij onder dezelfde onderrigtingen verkeerden, als die hoogbegenadigde man Gods in zijne ziele genoot.

In de woorden van onzen tekst zien wij David beschrijven, hoe zijne ziel zich overgegeven had tot eene *Goddelijke — geestelijke najaging*; hij zegt: „Mijne ziel kleeft U **achteraan** ;” **en** nogtans ging dat navolgen en aankleven vergezeld met moeilijkheden, en vorderde daarom al de ondersteuning Gods, waarom hij daarbij voegt: „Uwe rechterhand **ondersteunt mij**.”

I.

Eerst zien wij dus **het aankleven van Davids ziel achter God**; en o! dat gij en ik de sporen in onze harten konden aanwijzen van eene, nu meer dan mindere, inwendige navolging met hem.

Navolgen of achteraan kleven geeft de behoefte te kennen, dat de ziel, die zich daar aan overgeeft, een zeker voorwerp zoekt te achterhalen en te verkrijgen. Geestelijke behoefte dus is de drijfveer van eene geestelijke najaging. Ware er geen voorwerp te verkrijgen, daar zoude het navolgen te vergeefs & zijn. Daarom is geestelijke behoefte de sleutel, die den tekst ontsluit, en de wortel der bevinding die zijn inhoud is. Maar wanneer ontstaat die geestelijke behoefte? — Zij vloeit voort uit het levendmakend werk des Geestes in de ziel. Aler wij Goddelijk verlicht zijn, om te zien-, en geestelijkerwijs levend: gemaakt zijn, om te gevoelen onzen verloren', geruïneerden staat, zijn wij voldaan met de dingen van het zin- en zienlijke; onze harten zijn in de wereld, onze genegenheden bepalen zich tot de arme, vergankelijke ijdelheden, die zoo schielijk en ras daar henen gaan, en daar *is geen* geestelijk verlangen of Hemelsche honger in de ziel. Maar wanneer de Heere licht en leven in de consciëntie zendt, om ons onze ware gedaante en echte verwe te doen beschouwen; en, gelijk de Psalmist zegt, ons „licht doet zien in Gods licht,” dan beginnen en openbaren zich onmiddellijk geestelijke behoeften. De oogen des verstands zijn geestelijk- opgeklaard, om God te zien en het hart is Goddelijk levend gemaakt om te gevoelen, dat Hij alleen de behoeften, waaronder de ziel zwoegt en arbeidt, kan verhelpen en wegnemen; en zoo zijn er voor de oogen des gemoeds niet alleen gezet zekere voorwerpen van angstvallige najaging, maar ook de Persoon, Die alleen ons geven kan, waarnaar de ziel hongert, om te genieten. „Mijne ziel kleeft LJ achteraan.”

Maar wat verkrijgt de ziel, die God achter aankleeft. — 1. Het eerste, wat het volgen van God verwerven doet, is **gerechtigheid**. De eerste onderwijzing des Geestes in de consciëntie is, om ons te overtuigen, dat wij onregtvaardigen zijn, dat wij

zondaars zijn voor het aangezicht van **eenen** heiligen God, en ons gevoelig te maken, dat, tenzij wij eene gerechtigheid **deel-**ach tig worden, waarin wij **eenen** reinen en heiligen God aangenaam zijn, wij Christus nooit in Zijne heerlijkheid zullen noch kunnen aánsclióuwen. Wanneer de mensch begint te ontwaren zijne behoefte aan regtvaardigheid, wanneer zijne zonden en ongerechtigheden hem ontdekt zijn geworden, en als een zware last op de consciëntie drukken ; wanneer hij tot de kennis komt, dat hij te doen heeft met een' God, Die Zich niet bespotten laat, en Wiens gerechtigheid „den schuldigen niet onschuldig zal houden,” dan gevoelt hij, dat hij eene gerechtigheid noodig heeft, die hij tot heden gemist heeft, of dat hij voor eeuwig in zijne zonden zal moeten verloren gaan. En velen zoeken deze gerechtigheid te verwerven, door „de werken der wet.” Gelijk Paulus van de Joden zeide: „Want alzoó zij de régtvaardigheid Gods niet kennen, en hunne eigene gerechtigheid zoeken op te rigten, zoo zijn zij der regtvaardigheid Gods niet onderworpen.” En daar de Heere een zeker voornemen in het oog heeft, laat Hij hen in deze hunne ijdele najaging voortgaan. En wat bewijst de uitkomst? Wat nut en voordeel brengt hun deze ijdele najaging aan ? — Elken stap, dien zij meenen voorwaárts geáaan te hebben, ondervinden zij achterwaarts gegleden te -zijn; zoo dat zij, in plaats van **deze** gerechtigheid te verwerven, alleen dieper ontdekt zijn geworden aan hun eigen hart, en al meer en meer overtuigd geworden, „dat in hen, dat is in hun vleesch, geen goed woont,” en dat al hunne gerechtigheden als een wegwerpelijk kleet zijn.

Wanneer nu een mensch, in de gevoelens zijner iel, **bevindel-**ijkerwijs er toe gebragt is, om te kermen en te zuchten onder het gewigt en den last der zonden, die op zijne consciëntie drukt, zal Jehova de Heilige Geest, vroeger of later, zijne **oogen** verlichten, om te zien, en zijne ziel tot de gevoelige bevatting brengen van Christus heerlijke gerechtigheid. De reden, waarom **zoo** velen struikelen in de toegerekende gerechtigheid van Christus, is, omdat zij nooit hunne zonden in het licht van Gods heilige wet zagen ; zich nimmer veroordeeld voor Hem gevoelden, noch de diepe verdorvenheden huns harten tot den grond toe bekenden, om zich deswege in stof en **asch** te verfoeijen. De menschen bespotten en verachten de toegerekende gerechtigheid, omdat zij zoó onzinnig verliefd zijn op hunne eigene. Maar wanneer een mensch **gebragt** is te staan op den uitersten rand des eeuwigen verderfs, met slechts eene **schrede** tusschen hem en den dood; wanneer hij ziet en gevoelt, **dat** hij niets is en in zich zelven niets heeft—dan zonde- en schuld, dan begint de Heere voor zijne oogen te stellen — en geeft zijn hart eene gevoelige bevatting van Christus heerlijke

gerechtigheid ; **en** wanneer Hij hem vertoont de waardigheid van Christus persoon, en dat Zijne gerechtigheid de gerechtigheid van den God-Mensch is, dan strekt hij angstvalliglijk de handen des geloofs uit, en „grijpt naar het eeuwige leven.” Zoo kleeft de ziel God achteraan, opdat zij deze gerechtigheid verwerve, en aannemelijk en volmaakt sta in den Geliefden.

2. Verder ; in het „achteraan kleven van den Heere,” jaagt de ziel met kracht naar *vergeving*. Niemand van Gods volk kan gelukkig leven en sterven' bui ten de geopenbaarde vergiffenis der zonden, en zij kunnen niet voldaan zijn zonder die van Gods lippen te ontvangen. Het is hun niet genôeg daarvan eenige losse, denkbeeldige begrippen te hebben; zij is niet als eene leer aan te nemen of als *anderer* bevinding aan te leeren ; maar elk kind van God moet, vroeger of later, de vergeving der zonden in zijne consciëntie geopenbaard gevoelen. E n wanneer hij zich schuldig en veroordeeld gevoelt, dan jaagt hij naar vergeving, de geopenbaarde vergeving zijner zonden, door de toepassing van het bloed der besprenging aan zijne consciëntie. Maar hij, die niet weet, wat het is God achteraan te kleven, noch de menigvuldige moeilijkheden kent., die hij heeft door te gaan, vóór dat hij dat kan verwerven, heeft nog nimmer vergeving ontvangen, noch die ontdekt gehad aan zijne ziel.

3. Genade is een ander ding, om welke te verwerven, de ziel -God achteraan kleeft. Genade past alleen aan hen, die gansch schuldig en vuil zijn. Genade staat volmaaktelijk tegenover werken in al derzelver gedaanten en gedragingen. Niemand heeft dus eene wezenlijke behoefte, om te proeven de zoetheid en te genieten de dierbaarheid der toegepaste genade, die niet „een einde gezien heeft van alle volmaaktheid in het schepsel,” en dat „Gods wet zeer wijd is,” en in zijne consciëntie- weet en gevoelt, dat zijne goede werken *evenzoo* wel hem verdoemeniswaardig voor God maken, als zijne ongeregtigheden. Wanneer genade *zoo* der ziele ontdekt wordt; wanneer zij ziet, dat die genade alleen vloeit door des Zaligmakers bloed ; dat de genade veel overvloediger is, dan de *grootte* der zonden; dat genade alle afwijkingen geneest, alle overtredingen bedekt, de duisternis doet verdwijnen, de ongeregtigheden vergeeft, en een gepast hulp- en redmiddel is van alle krankheden, waar wij onder kermen en zuchten; wanneer genade in derzelver zoetheid en zegen, *zoo* geestelijkerwijs ontdekt is, is er een jagen naar dezelve, om aan te grijpen en te genieten de gelukkige en vredevolle uitwerkselen van haar in ziels-bevinding.

Maar laat ons eens de uitdrukking *U* beschouwen. „Mijne ziel kleeft *U* achteraan.” Niet alleen jaagt de levende ziel naar de zegeningen, welke God geeft, maar het groote en vurige voorwerp der najaging is de Gever — God Zelf. De